

נוהלי מערך רפואה

שירות בתי הסוהר

בתוקף מתאריך:	1.1.99
ת' עדכון אחרון:	22.08.2023
עמוד מס'	1
מתוך	4
עמודים	

הפרק:	טיפול רפואי
מס' הנוהל:	02-2011

סוגי דיאטות לאסירים

1. כללי

שרות בתי הסוהר מספק לאסירים מספר סוגי דיאטות אשר הורכבו על ידי דיאטן בעל ניסיון רב בקהילה ובבתי חולים מתוך רצון למתן מענה כולל לכלל האסירים בשב"ס.

2. מטרה

לפרט את סוגי הדיאטות והתאמתן לאסירים השונים.

3. הגדרות

3.1. "דיאטה" - אורח חיים תזונתי - כלל המזון ומשטר התזונה הנצרך על ידי האדם בהתאם לצרכיו.

3.2. "דיאטה סטנדרטית" - דיאטה שאיננה פרטנית או תלוית מצב רפואי ומיועדת לקבוצת אנשים בעלי מאפיינים כלליים משותפים (מגדר, גיל וכד'). דיאטה זו כתובה כתפריט קבוע המותאם לאוכלוסיית היעד בעלי מכנה כללי משותף, למגבלות התקציב וההתנהלות במטבח.

3.3. "דיאטה מטבולית" - דיאטה סטנדרטית הבנויה בהתאם להמלצות משרד הבריאות ולפי עקרונות התזונה הים תיכונית, המוכחת כיעילה למניעה וטיפול במחלות מטבוליות כגון השמנה, יתר לחץ דם, סוכרת, דיסליפידמיה, מחלות קרדיווסקולאריות. התפריט הינו מוגבל בשומן, בסוכר ובנתרן, עשיר בסיבים תזונתיים על בסיס פירות, ירקות, קטניות ודגנים מלאים.

3.4. "דיאטה ללא גלוטן" - דיאטה סטנדרטית המורכבת מתפריט המותאם ומאושר על ידי הגורמים הרלוונטיים כמזונות עם פחות מ-20 PPM (parts per million) גלוטן המאפשרים אכילה של חולי צליאק.

3.5. "דיאטה מיוחדת" - דיאטה פרטנית, המבוססת על מוצרי מזון ממטבחי היחידות, עבור אסירים שיש צורך בהתאמת תזונה ייחודית למצבם הרפואי/תזונתי בשונה משאר האסירים.

3.6. "דיאטה צמחונית" - דיאטה סטנדרטית הבנויה לפי ההמלצות התזונתיות המומלצות. דיאטה זו אינה מכילה מוצרי בשר עוף ובקר, אך מכילה את שאר מרכיבי המזון ההכרחיים לתזונה מאוזנת, בריאה ונבונה. דיאטה זו מיועדת לאסירים המנהלים אורח חיים צמחוני.

הפרק: טיפול רפואי	נוהל מס': 02-2011
הנוהל: מזון דיאטטי לאסירים	בתוקף מתאריך: 1.1.99
	ת' עדכון אחרון: 22.08.2023
	עמוד מס' 2 מתוך 4 עמודים

- 3.7. "דיאטה טבעונית" - דיאטה סטנדרטית הבנויה לפי ההמלצות התזונתיות המומלצות. דיאטה זו מכילה חלבון מהצומח - קטניות ומוצרי סויה כתחליף למוצרי החלבון מן החי וכמובן מכילה את שאר מרכיבי המזון ההכרחיים לתזונה מאוזנת, בריאה ונבונה. דיאטה זו מיועדת לאסירים המנהלים אורח חיים טבעוני.
- 3.8. "צורת הגשה" - לכל דיאטה יתכנו מרקמי הגשה, כדלקמן:
- 3.8.1. אוכל רגיל.
- 3.8.2. אוכל רך/טחון.

4. שיטה

- 4.1. **דיאטה מטבולית**: תינתן על ידי רופא שב"ס או דיאטן מוסמך מטעם שב"ס, כולל אופן הגשה, בהתאם למצב הרפואי של החולה. קביעת הדיאטה תתועד בתיק הרפואי הממוחשב. יודגש כי קובע הדיאטה יכול לתעד במערכת דיאטה אחת בלבד וצורת הגשה.
- 4.1.1. בעלי BMI מעל - 30 זכאים לדיאטה מטבולית.
- 4.1.2. בעלי BMI גדול/שווה ל - 35 זכאים לדיאטה מטבולית, תקבע על ידי רופא שב"ס ויופנו ליעוץ תזונתי אצל דיאטן מוסמך מטעם שב"ס על מנת לקבוע תזונה המותאמת למצבם הרפואי-תזונתי ולמשקלם.
- 4.1.3. באחריות צוות האגף לדווח למרפאה על סירוב לקחת הדיאטה.
- 4.2. **דיאטה ללא גלוטן**: הדיאטה תינתן על ידי רופא שב"ס או דיאטן מוסמך מטעם השב"ס. אסיר המאובחן ב'מחלת צליאק', הרופא יקבע 'דיאטה ללא גלוטן' ללא צורך בהפניה לדיאטן מוסמך מטעם שב"ס.
- באחריות צוות האגף לדווח למרפאה על סירוב לקחת הדיאטה.
- 4.3. **דיאטה מיוחדת**: הדיאטה תינתן על ידי דיאטן מוסמך מטעם השב"ס, כולל אופן ההגשה (בחירת דיאטה אחת וצורת הגשה), וזאת לאחר המלצת רופא.
- 4.3.1. אסיר שמצבו הרפואי יצריך ייעוץ תזונתי פרטני, יפנה רופא יחידה את האסיר לדיאטן מוסמך מטעם שב"ס אשר יקבע תוספות מזון לאסיר, המבוססות על מגוון מוצרי המזון ממטבחי היחידות, בהתאם למצבו הרפואי-תזונתי בשונה משאר האסירים.
- 4.3.2. אסיר עם רגישות למרכיבי מזון, על רופא היחידה לתעד את האבחון בתיק הרפואי של האסיר, ולהפנות לדיאטן מוסמך מטעם שב"ס לצורך המלצות והנחיות לדיאטה מיוחדת בהתאמה.
- 4.4. **דיאטה צמחונית/טבעונית**: הדיאטה ניתנת לאחר הצהרת האסיר על אורח חיים צמחוני/טבעוני מול מנהל האגף ובכפוף לאישור מפקד/סגן מפקד היחידה. לאחר אישור המפקד/סגן, יועבר הטופס לידיעת מנהל המטבח, ק. ת"ל ורופא היחידה ובאחריות רופא היחידה לתעד את הדיאטה בתיק הרפואי של האסיר לצורך מעקב אחר מדדים רפואיים רלוונטיים לדיאטה זו. בנוסף, יש לצרף אסמכתא חתומה של הצהרת האסיר (נספח א).

הפרק: טיפול רפואי	נוהל מס': 02-2011
הנוהל: מזון דיאטטי לאסירים	בתוקף מתאריך: 1.1.99
	ת' עדכון אחרון: 22.08.2023
	עמוד מס' 3 מתוך 4 עמודים

4.4.1. ככל שתעלה אינדיקציה לכך שהאסיר איננו מקיים אורח חיים צמחוני/טבעוני,

מפקד/סגן מפקד בית הסוהר יהיה רשאי לבטל זכאותו לדיאטה זו, לאחר קבלת

עמדת מנהל האגף, ק. ת"ל ורופא היחידה.

4.5. אופן הגשת המזון (המרקם) יקבע על ידי רופא/רופא שיניים / דיאטן מוסמך מטעם השב"ס.

4.6. מנהל המטבח יוודא כי חלוקת המזון לאסירים מבוצעת בהתאם לרשימת הדיאטות

והרגישויות כפי שהן מופיעות במערכת הממוחשבת.

4.7. חלופות דיאטה:

אסירים שקיבלו בעבר דיאטה מיוחדת שלא במסגרת המאסר ונבדקו על ידי דיאטן מטעם

שב"ס שמצא כי יש לעדכן ולקבוע תזונה אחרת, במסגרת מגוון המזונות הקיים במטבח

השב"ס המותאמת למצב הבריאותי הנוכחי, יקבלו דיאטה זו.

4.8. פעילות הסברתית:

יודגש כי המלצה על דיאטה מסוג מסוים תלווה בהסבר מתאים לאסיר המטופל, אשר יכלול

הסבר על חשיבות ההקפדה על צריכת התפריט היומי בהתאם להמלצה וכן **הסבר על חשיבות**

ביצוע רכישות של מוצרים המותאמים למצב הבריאותי גם במרכז מכר, קרי רכישות של

חטיפים מלוחים, ממתקים, מאפים, שתייה ממותקת, מזון בכמות גבוהה של סוכר, מזון

בכמות גבוהה של נתרן ומזון בכמות גבוהה של שומן רווי עלול להזיק לבריאות, להוות סיכון

למצבו הבריאותי של האסיר ולשינוי האיזון הקיים בתפריט המוצע.

5. אחריות ביצוע

רמת בית הסוהר - מפקד בית סוהר

רמת המחוז - רופא מחוז

רמת הנציבות - רע"ן רפואת האסיר

6. נספחים

נספח א' - טופס הצהרה על ניהול אורח חיים צמחוני/טבעוני.

7. עדכונים קודמים

13.06.2023, 19.03.2023, 23.04.18, 16.09.08

נוהל מס': 02-2011				הפרק: טיפול רפואי	
בתוקף מתאריך: 1.1.99				הנוהל: מזון דיאטטי לאסירים	
ת' עדכון אחרון: 22.08.2023					
עמוד מס' 4 מתוך 4 עמודים					

נספח א'

טופס הצהרה על ניהול אורח חיים צמחוני / טבעוני

שם האסיר/ה: _____

מספר האסיר/ה: _____

תאריך ההצהרה: _____

הריני מצהיר/ה בזאת על ניהול אורח חיים צמחוני / טבעוני (להקיף בעיגול)

ידוע לי שמסמך זה מהווה בקשה לקבלת מזון מסוג זה.

במידה וארכוש או אצרוך פריט הנוגד את הצהרתי לאורח חיים טבעוני/ צמחוני (להקיף בעיגול) אזי מפקד/סגן מפקד בית הסוהר יהיה רשאי לבטל זכאותי לתפריט זה.

חתימת האסיר/ה: _____

חתימת מנהל/ת האגף: _____

חתימת סגן/ית / מפקד/ת היחידה: _____